

ШЛЯХ ВИХОВАННЯ Й НАВЧАННЯ

ПЕДАГОГІЧНО—МЕТОДИЧНИЙ МІСЯЧНИК

ВИДАЄ ТОВ-О „ВЗАЇМНА ПОМІЧ УКРАЇНСЬКОГО ВЧИТЕЛЬСТВА“

Львів, Оссолінських, 8

Члени отримують безплатно.

Листи й рукописи слати на адресу:

Тов-о „Взаїмна Поміч Українського Вчительства“ (Редакція „Шляху“).

Львів, вул. Оссолінських, 8.

МІСТ: І. ЮЩИШИН: Моя правда. — Я. МАЦЮК: Ідеал суспільного виховання. — С. Ф. РУСОВА: Значіння Соціальної Психології для виховання. — М. МАКУХ: Розвиток молоді в руханці і забавах. — Я. КУЗЬМІВ: Із педологічних спроб — М. БАЗНИК: Фізичні поміри в школі. — АДСЬКИЙ: Шкільництво в Чехословацькій Республіці. — Огляд педагогічної преси. — Огляд педагогічного й освітнього руху. — Критика й рецензії. — **Методика й шкільна практика, IV.** В. БґНЬ: План лекції з науки географії в III відділі народньої школи. — М. КУЦІЙ: Наука про речі в I відділі народньої школи. — Б. ЛИЧКІВСЬКИЙ: Методика навчання граматики.

Моя правда.

„...Вся правда в мені і в Богові трішки!...“

Циганська мудрість.

Спитали раз цигана, котрий уперто толкував про правду: — „А деж та правда, цигане?!“ — „Вся правда в мені і в Богові трішки!...“ відповів циган спокійно.

Знана також по всьому світу славна відповідь отого мітичного мурина, котрого культурні європейці питали: „Що є добре?“ — „Добре є, — сказав — коли я вкраду чужу жінку, а зле, коли хто вкраде мою жінку!“...

Правду сказали оба: і циган і мурина! Відвічну, непохитну правду, що кпить собі з „освіченого, культурного європейця“, котрий теоретично глузує з цигана й мурина, але в практиці в усіх найменших і найбільших справах свого (!) життя приймає циганову „правду“ за свою правду і муринове „добро“ за своє добро!!!

Циганова „правда“, хоча він бездомний, вічний волоцюга, тримає його при житті. Все, що він робить і каже для втримання свого волокитського життя, є його правдою і він зовсім не журиться тим, чи ще хто в світі визнає його „правду“ за правду.

Для нього вона абсолютна правда, бо нею жили його батьки й діди, жиє його сучасне циганське покоління, живуть його діти та й житимуть унуки і правнуки. Сказано: „Циганська правда“!

Муринове „добро“, хоча він темний і неетичний, вічний дикун, тримає його при житті. Все, що він робить і каже для втримання свого дикунського життя, є його добром і він зовсім не журиться тим, чи ще хто в світі визнає його „добро“ за добро, бо ним жили його діди й батьки, жиє ним його сучасне муринське покоління, живуть його діти та й житимуть унуки і правнуки. Сказано: „Муринське добро!“

Циганову „правду“ приймають за свою правду всі цигане. Коли він скаже: „Вся правда в мені і в Богові трішки“, всі цигане вигукують за ним одностайно: „Вся правда в нас і в Богові трішки!“ І навпаки, коли цигане таке скажуть, циган, не надумуючись, гукне: „Вся правда в моїх циганах і в Богові трішки!“

Муринове „добро“ приймають за своє добро всі мурини. Коли він скаже: „Добре є, коли я вкраду чужу жінку, а зле є, коли хто вкраде мою жінку“, то всі мурини вигукують за ним одностайно; „Добре є, коли ми крадемо чужі жінки, а зле є, коли хто краде наші жінки!“ І навпаки, коли мурини таке скажуть, мурин, не надумуючись, гукне: „Добре є, коли мої мурини крадуть чужі жінки, а зле є, коли моїм муринам хто краде їх жінки!“

Всі цигане думають і роблять так, як думає і робить їх циган, бо „вся правда в ньому і в Богові трішки“. І навпаки, циган думає і робить так, як думають і роблять усі цигане, бо „вся правда в них і в Богові трішки!“

Всі мурини думають і роблять так, як думає і робить їх мурин: вони крадуть чужі жінки, бо це добре; але не дають красти своїх жінок, бо це зле!

От така „циганська правда“, от таке „муринське добро“!

А є на світі „моя правда“? Де вона? Хто її знає й пізнає?

Є! Правда є, що я проти своєї волі, з інстинкту моїх батьків прийшов на світ і по своїй волі хочу й мушу жити. Щоби жити, я хочу й мушу їсти, пити, одягатися й далше розроджуватися! За це все я мушу важко боротися. В цій боротьбі стає мені в допомогу з природою і другими людьми наука, освіта, культура. Я сам негоден боротися за своє життя. Ворожі сили природи й інших людей такі безмірні, що під їх ударами я не втримивсяб й одної години. Мені приходять у допомогу інші

ближчі й дальші люде, рідні мені по крові й душі: моя родина, громада, мій нарід! Вони мене розуміють, мені спочувають, мені допоможуть,... коли я в свою чергу розумітиму їх, їм спочувати і допомогати. Інакше вони виречуться мене і я загину, як та „чайка-небога при битому шляху“, як той „горох при дорозі“. Це є правда! Правда моя і мого вужчого чи найширшого колективу! Все, що тримає мене при житті і мій колектив — це моя абсолютна правда! Я зовсім не журюся тим, чи хто поза мною і моїм колективом визнає „мою правду“ за правду. Мені байдуже до чужої правди, бо вона для мене не правда! — „В своїй хаті, своя правда!...“ сказав великий поет.

Моя правда коріниться глибоко в моєму інстинкті життя!

Мій інстинкт гонить мене сліпо до життя, робить з мене свого невільника, але й разом із тим героїчного виконавця найвищих розвиткових функцій, Там, де ці функції гремять весняними громами, там пишається в повному розцвіті моя правда, найвища життєва мораль. Там пишається в повному розцвіті правда і мораль моєї спільноти. Колиж вони завмирають, завмирає з ними моє і мого колективу життя! Тоді починає панувати не правда й не мораль... чужа правда й мораль!

В людині треба свідомо й доцільно розвивати її життєвий інстинкт. Треба розвивати в гармонії і згоді з життєвим інстинктом її найближчого й найвищого колективу — народу... нації! Значить — треба розвивати й плекати в ній її правду, правду її колективу... народу, нації, На живій, здоровій правді,.. моїй і мого колективу виростає щойно жива правда людства! Через те я люблю сліпо свою правду, правду свого колективу! Люблю сліпим інстинктом свого життя, не розбираю її ніяким критичним розумом, бо інстинкт, що гонить мене до життя, не радиться мого розуму. Правда — особливо моя і мого колективу — є абсолютна вартість і ніякій критиці ні сумнівам не підпадає!

Виховник мусить бути переконаний у своїй правді і свого колективу та в тій правді виховувати молоде покоління! Виховувати для правди — найвища суспільно-моральна функція! А правдиве і моральне є те, що підтримує життя! Всеж, що обнижує або й нівечить життя — це не правда і не мораль.

Свою правду, правду свого колективу треба обороняти треба за неї часом і життя положити. Хто не потрапить цього.

зробити, той гине, а з ним гине і його правда. По ньому приходить панування „неправди“... чужої правди.

Поки червоноскірі американці визнавали тільки свою правду, поти були панами своєї рідної землі... Америки! Колиж перестали боронити свою правду і підпали під „правду“ заволок-европейців, почали зникати з поверхні прадідівської землі і вона перейшла в руки... „американців“!.. — І це також правда!!

Я все бороню свою правду і свого колективу, ширю її, як найвищу свою моральну цінність. Для неї працюю і за неї життя положу.

А моя правда і мойого колективу — це абсолютна правда... для мене!

Іван Ющин.

